

Módosult az ártámogatott gyógyszerek felírására vonatkozó jogszabály

Segítség a kisnyugdíjasoknak

Fotó: Karácsonyi Zsigmond

Az augusztus 27-én elfogadott 643-as számú kormányhatározat módosítja azt a jövedelemszintet, ami alatt a nyugdíjasoknak 90 százalékos ártámogatással írhatók fel a gyógyszerek. A szeptember 1-től hatályba lépett határozat az 1139 lejnél kisebb nyugdíjjal rendelkező személyekre vonatkozik, akiknek a családorvos 90 százalékosan ártámogatott gyógyszereket írhat fel.

Antalfi Imola

A Maros Megyei Egészségbiztosítási Pénztár elnök-vezérigazgatója, *Rodica Biro* a *Népújság* megkeresésére elmondta, hogy a szóban forgó, 1139 lej alatti nyugdíjjal rendelkező betegeknek felírhatók a 90 százalékosan támogatott orvosságok, függetlenül attól, hogy az illetőnek esetleg más jövedelmei is vannak. „Nem számít, hogy adott esetben kap banki letét utáni kamatot, vagy bérbe adott ingatlan után lakbért stb. A nyugdíjszelvényen szereplő összeget veszi figyelembe a családorvos, ezen

(Folytatás a 2. oldalon)

Ne feledje
IDŐBEN
megújítani előfizetését!
Ha előfizet,
BIZTOSAN
kézhez kapja
FÉLÁRON!
Telefon:
0742-828-647

„Arról prédikáljatok, ami szíven ütött”

Ez évben, e hónapban töltötte volna 90. életévét d. dr. Csiha Kálmán, Erdély 44. református püspöke, a vásárhelyi Kistemplom áldott emlékü Kálmán bácsija. A 2007-ben elhunyt lelkipásztorra, íróra, püspökre, majd – nyugdíjasként – a magyarság vándorprédikátorára emlékezve családja, utódai emléktáblát helyeztek el az Érszemjén melletti Barantó nevű határ részben fekvő kúria falán.

3.

Romániai magyar sajtótermékeket tartalmazó erdélyi digitális tudománytár az interneten

Romániai magyar sajtótermékeket tartalmazó erdélyi digitális tudománytár vált elérhetővé az interneten kutatók és érdeklődők számára, a Digiteka.ro projekt célja megőrizni és széles körben elérhetővé tenni a romániai magyar sajtótermékeket és folyóiratokat.

5.

OPTICA OPTOFARM
A látás szakértője

Szolgáltatásaink:

- kontaktlencse-felírás és rendelés
- ingyenes szemüvegfelírás komputeres szemvizsgálattal
- mindenik szaküzletünk orvosi szakrendelővel van felszerelve, ahol teljes szemvizsgálatot végzünk, a pácienseinket küldőpapír nélkül fogadjuk
- a gyerekvizsgálatokat speciális fotorefraktométerrel végezzük (kellemetlen pupilálatágítás nélkül, távolsági fotózással)
- kötelező éves szemvizsgálatok cégek részére
- korszerű számítógép-vezérlésű japán NIDEK gépekkel bármilyen kerettípusba bedolgozunk plasztik- és üveglencsét egyaránt (gyors, olcsó és precíz munkával)
- szemüvegjavításokat végzünk (keretek forrasztása)
- új amerikai készülék látásjavításra, kancsalságra
- terápiák betegség és sérülés utáni rehabilitációra, memória-, reflexek, mozgás- és tanulászavarok javítására

Marosvásárhely:

- ▲ Posta utca 3. sz. Tel: 0265/212-304, 0365/410-555
- ▲ 1918. Dec. 1. sugárút 49. sz. Tel: 0265/263-351, 0365/410-557
- ▲ Rózsák tere 53. sz. Tel: 0265/250-120, 0365/410-559
- ▲ Dózsa György utca 64-68. sz. (a Kaufland udvara). Tel: 0265/265-205
- ▲ Köztársaság tér 5. sz. Tel: 0365/430-939

Szászrégen:

- ▲ Iskola utca 11. sz. Tel: 0265/512-042, 0365/410-558

Szováta:

- ▲ Fő út 196. sz. Tel: 0265/577-282, 0742-100-323

Kelemen Hunor: Makkai Gergely nem az RMDSZ-t, hanem a polgármestert képviseli

Kelemen Hunor szerint Makkai Gergely, Marosvásárhely magyar alpolgármestere immár nem az RMDSZ politikus, hanem Dorin Florea polgármester helyettese.

Az RMDSZ elnöke az MTI-nek nyilatkozott erről pénteken, a szövetség marosvásárhelyi helyzetét értékelve. Makkai Gergelytől tavaly októberben vonta meg a bizalmat az RMDSZ Maros megyei szervezete, mely lemondásra szólította fel az alpolgármestert, ő ennek nem tett eleget.

Kelemen Hunor hozzátette: a törvények szerint Makkai Gergely csak akkor veszítené el a mandátumát, ha lemondana, vagy az RMDSZ kizárná a tagjai sorából. Az RMDSZ viszont általában próbálja elkerülni a kizárást, mert az bíróságra is kerülhet, és „nem akarjuk a bíróság előtt kiröhögtetni ma-

gunkat” – fogalmazott az elnök.

Kelemen Hunor azt is megjegyezte, a bizalom megvonásakor Makkai Gergely azt közölte, hogy fellebbez a határozat ellen az RMDSZ kisparlamentjének tekintett Szövetségi Képviselők Tanácsánál (SZKT). Ezt azonban nem tette meg, ezért az SZKT nem vitatta meg az ügyét.

Amint a Krónika közölte: a Marosvásárhelyi Polgármesteri Hivatal Makkai Gergely alpolgármester jóváhagyásával szervezte meg azt a tájékoztató kampányt, amelynek keretében az elmúlt hetekben a város polgárai levelet kaptak Dorin Florea polgármestertől és az utódjával kiszemelt Claudiu Maior tanácsadótól. E levélben Florea és Maior az RMDSZ önkormányzati frakcióját okolja a polgármesteri hivatal sikertelenségéért. Amint a

(Folytatás a 7. oldalon)

SZEPTEMBER
7., szombat
A Nap kel
 6 óra 49 perckor,
lenyugszik
 19 óra 51 perckor.
Az év 250. napja,
háttravan 115 nap.

IDŐJÁRÁS
Többnyire napos idő
Hőmérséklet:
max. 28 °C
min. 13 °C

Isten éltesse!
 Ma REGINA,
 holnap MÁRIA és ADRIENN
 napja.
MÁRIA: bibliai eredetű, jelen-
 tése megfajtatlan, minden ma-
 gyarázata vitatott.

✿ ✿ ✿

VALUTAÁRFOLYAM
 BNR – 2019. szeptember 6.

1 EUR	4,7332
1 USD	4,2908
100 HUF	1,4335
1 g ARANY	207,5519

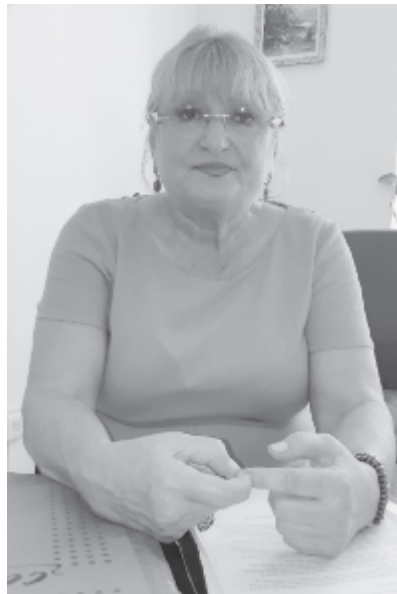
Segítség a kisnyugdijasoknak

(Folytatás az 1. oldalról)

1139 lejnél kisebb összeg kell szerepeln. Fontos ugyanakkor tudni, hogy mindenféle típusú nyugdíjszelvényt kell figyelembe venni a jogosultság megállapításakor, tehát esetenként öregségi nyugdíj mellett például veteránnyugdíjat, özvegyi nyugdíjat, forradalmárnyugdíjat, ezek pedig összeadódnak. Eddig a határérték 990 lej volt, a növekedés valószínűleg amiatt van, hogy szeptember 1-től általánosan nőnek a nyugdíjak” – tette hozzá.

– Szakorvos felírhatja-e a 90 százalékosan ártámogatott gyógyszereket?

– A szakorvos nem, csupán a családorvos írhatja fel ezeket. Az érintetteknek tehát a családorvosnál kell megjeleníteni a legutóbbi nyugdíjszelvényt, ugyanis az orvosnak

Fotó: Antalfi Imola

nincs információja a páciens jövedelmeiről, és egy utólagos ellenőrzéskor gondot jelenthet, ha jogtalanul részesül a beteg a kedvezményben.

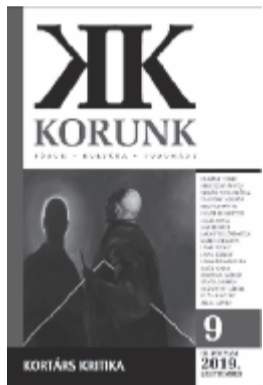
– Milyen gyógyszereket írhat fel a szóban forgó kormányhatározat alapján a családorvos?

– Azokról a gyógyszerekről van szó, amelyek az ártámogatott orvosok jegyzékén szerepelnek, legyenek akut vagy krónikus betegségekben alkalmazott gyógyszerek. Ezeket a szakorvos javaslatára 90 százalékos ártámogatással csak a családorvos írhatja fel. Ha tehát például egy antibiotikum egy magasabb jövedelemmel rendelkező beteg esetében 50 százalékos támogatással írható fel, az 1139 lejnél kisebb nyugdíjja esetén 90 százalékos a támogatás mértéke.

Rodica Biro elmondta, elsősorban szociális intézkedésről van szó, amit a kormány a betegek érdekében hozott. Jelenleg is sokan vannak – főként a vidéken élők –, akik mindössze havi 5-600 lej körüli nyugdíjat kapnak, ugyanakkor egy vagy több súlyos betegségben szenvednek, és nagyon sokba kerülnek a gyógyszereik. Hozátette, nem tartja valószínűnek, hogy visszaélésre ad lehetőséget a jogszabály, hibák inkább abból adódhatnak, ha a betegek nincsenek tisztában azzal, hogy nem felelnek meg a feltételeknek, és az orvosnak nincsenek információi a páciens jövedelméről. Az egészségbiztosító szigorúan ellenőrzi a családorvosokat, és az utóbbi években elég sok hibát találtak a 90 százalékos receptek felírásánál, a jogtalanul igénybe vett kedvezményről okozott kárt vagy a páciensektől, vagy az orvosoktól hajtják be.

Megjelent a Korunk szeptemberi száma Kortárs kritika

A kritikaműfaj jól érzékelhető átalakulásokat megy keresztül, a kulturális közvetítő platformok változásaira reagálva. A Korunk összeállításában a kritika új médiumait, beszédmódjainak s befogadásának új típusait, új témáit térképezik fel a lapszám szerzői – kritikusok, szerkesztők, egyetemi oktatók. Gács Anna a booktube és videókritika jelenségeiről ír, Codău Annamária a dialogikus, többszörös kritikák lehetőségeit veszi számba, Jakab Villő Hanga kamaszok által írt könyvismertetőket elemez, László Szabolcs a hangzó kritika, a podcastok világát mutatja be. Bárány Tibor az év legfontosabb magyar irodalmi vitáját, Háy János *Kik vagytok ti?* című könyvének fogadtatását és ennek kapcsán az irodalomkritika és sajtó jelenlegi viszonyát vizsgálja. További fontos írásokkal jellemzik a kortárs kritika helyzetét és kiemelt témáit Károlyi Csaba, Láng Zsolt, Lapis József, Zelei Dávid, Nemes Z. Mária, Sánta Mária és Nagy Anna. Szépirodalmi anyagot Szántó T. Gábortól és Gál Hunortól, további tanulmányokat és kritikákat Csapody Miklóstól, Beretzy Ágnestől, Demény Pétertől, Fülöp Dorottytól, Ványolos Noémitől, Medgyesi Emesétől, Balogh Dórától olvashatunk a lapszámunkban. A képanyagot Útő Gusztáv jegyzi.

Harmónia tábor harmadszor

Múlt héten harmadik alkalommal szervezték meg a Harmónia test és lélek tábort a nyáradszeredai Deák Farkas általános iskola tanulóinak. Az előző évekhez hasonlóan a parajdi református egyházközség Urbán Andor-panziójában került sor a rendezvényre.

Kezdetben kézilabdások és zeneszerető diákok nyári táboraként indult a kezdeményezés, de időközben rájöttek, hogy a szabadidőt is ki kell tölteni, így színesebbé tették a programokat. Idén a kórusban éneklő, illetve a hangszeres diákokkal Ferencz Örs zenetanár foglalkozott, mellé csatlakozott édesapja, Ferencz Csaba Sándor nyugalmazott zenetanár, míg ezalatt a sportolókkal Májai Imre testnevelő tanár végzett alapozó gyakorlatokat. Antal Ilka földrajz-történelem tanár a környezetvédelem fontosságára hívta fel a figyelmet, majd a diákok a maguk képzelete és ügyessége révén különböző képzőművészeti alkotásokat hoztak létre PET-palackok kupakjaiból. Ferencz Erika feladata a reggeli torna levezetése, szabaddis játékok szervezése és a táncoktatás volt. A napi programokba befért egy-egy délutáni bányalátogatás, fürdés a strandon,

illetve csobbanás dézsában. A közel ötven gyerek szülei pénteken este látogattak el a táborba, ahol a diákok bemutatták a héten tanult zenei anyagot és táncot, a maguk költött tábori dalt, a szülők megtekinthették a képzőművészeti alkotásokat, majd a gyerekek készítette tábortűz mellett zárták a hetet. A tábor szervezésére a szülői egyesület révén, pályázat útján 500 ezer forintot nyertek a Bethlen Gábor Alaptól, ugyanakkora nagyságrendű támogatást kaptak a nyáradszeredai önkormányzattól is, így a szülőknek idén kisebb összeggel kellett hozzájárulniuk – tudtuk meg Májai Imre tanártól, aki ezúttal is köszönetét tolmácsolta minden támogatónak.

A sikeres tábor után azonban itthon azzal a sajnálatos ténnyel szembesültek a pedagógusok, hogy az ott töltött múlt heti napokat nem számolták el nekik munkanapként. Elégedetlenségüknek a Facebook közösségi oldalon is hangot adtak. Megkeresésünkre az iskola igazgatója, Trufán József elmondta: a nyáron értesült róla, hogy táborba mennének a gyerekekkel, de sem a tábor előtt, sem azt követően nem adták le a pedagógusok a törvény által előírt dossziét, így semmi részletét nem ismerte a rendezvénynek, és ő is csak most és a közösségi ol-

dalon értesült erről. Minden iskolán kívül zajló, diákokat érintő tevékenységhez a módszertanban előírt dokumentációt kell felmutatni, ennek a pedagógusok nem tettek eleget, így ő sem tudhatta, hogy táborban vannak. Antal Ilka bejegyzésében elismeri, hogy az ilyenfajta indoklás megállja ugyan a helyét,

de őket az emberség kérdése zavarja. „Hol marad a gyermekközpontosság? Mikor érjük meg, hogy a papírhegyek mögött meglássuk azt a pedagógust, aki dolgozik, azt a gyermeket, aki alkot, vagy azt a szülőt, aki befizet a táborra, és a tábor utolsó estéjén büszke a gyermekére, mert az felmutat valamit?!” – tette fel a kérdést. Minden személyeskedést kizárva az iskolaigazgató annyit fűzött hozzá az esethez lapunknak, hogy

„egy intézményt nem a Facebookon vezetnek, hanem törvények, jogszabályok, minisztériumi rendeletek értelmében”. A nézeteltérést a szülők is sajnálatosnak tartják, de mindenképp hálásak a pedagógusok munkájáért. „Pár év múlva elfelejtitek, hogy nem járt a szabadnap, de a gyerekek emlékezetéből és szívéből nem lehet kitörölni a szép emlékeket, amiket általatok kaptak!” – írta egyik hozzászóló. (gligor)

Sikerese, tartalmas táborban vehettek részt idén is a diákok

Fotó: Ferencz Sándor Csaba

NÉPÚJSÁG
 ÖNÁLLÓ
 MAROS MEGYEI NAPILAP
 Kiadja az IMPRESS KFT.
 FŐSZERKESZTŐ:
 Karácsonyi Zsigmond
 LAPSZERKESZTŐK:
 Antalfi Imola
 Benedek István

MUNKATÁRSÁK: Antalfi Imola, Bodolai Gyöngyi, Farczádi Attila, Menyhárt Borbála, Mezey Sarolta, Mózes Edith, Kaáli Nagy Botond, Nagy Miklós Kund, Nagy Székely Ildikó, Nagy Tibor (fotó), Szer Pálósy Piroska, Vajda György. **KORREKTÚRA:** Horváth Éva, Kiss Éva.
TÖRDELÉS: Makkai Katalin, Makkai Melánia, Vajda Gyöngyi.
FŐKÖNYVELŐ: Nagy Melinda. **REKLÁMMENEDZSER:** Borbély Ernő – e-mail: reklam@e-nepujzag.ro, tel. 0742-828-647.
REKLÁM-LAPTERJESZTÉS: Madaras Éva Adrienn, tel/fax: 00-40-(0)265-268-854. **APRÓHIRDETÉS:** Petres Emilia.
SZERKESZTŐSÉG: 540015 Marosvásárhely, Dózsa György út 9. szám, II. emelet. **Internet:** www.e-nepujzag.ro **E-mail:** nepujzag@e-nepujzag.ro
Telefon: titkárság: 0265/266-780 és tel/fax: 0265/266-270, közönségszolgálat: 0365/410-440, 0265/266-780. **Nyomda:** Palatino.
 A szerkesztőség véleménye nem feltétlenül azonos a szerzők véleményével.
Előfizetés a postahivatalokban, postásoknál és a szerkesztőségben, tel.: 0742-828-647.
Hirdetési irodánk nyitvatartási rendje: hétfő, kedd, szerda, csütörtök: 8-16 óra, péntek: 8-15 óra, szombat zárva, vasárnap: 10.30-14.30 óra között.

6423578000069
 ISSN 1220-3475 (print);
 ISSN 1584-3238 (online)

Faludy György

Rotterdami Erazmushoz, 1.

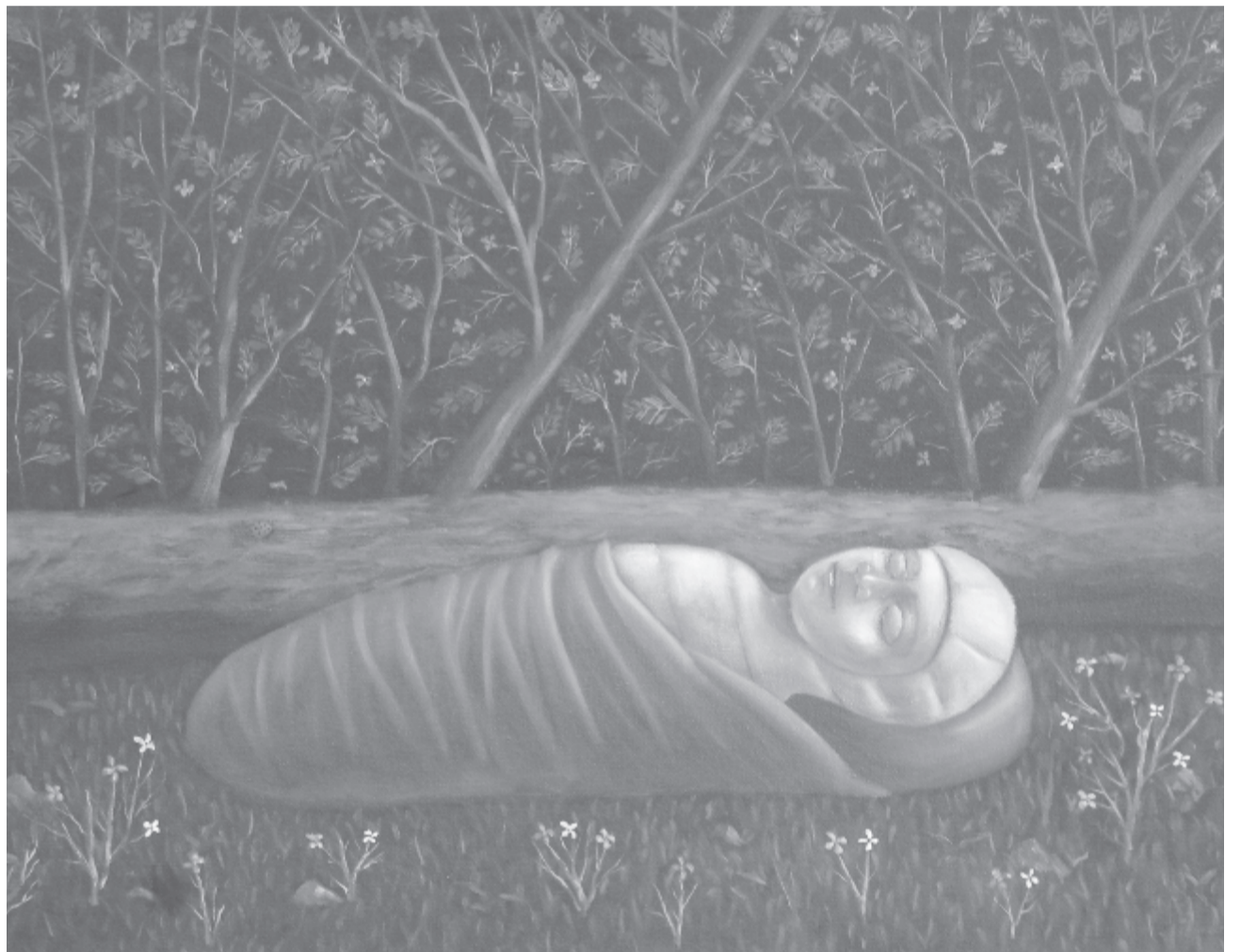
*Hítvány volt Róma, és Luther kikezdte.
Melyiket választottad? – Egyiket se.
Hová mentél? Uralkodók szaladtak
utánad. – Oda, ahol írni hagytak.
Nem fogadtál el tekintélyt, se dogmát.
– Csak így végezhettem a magam dolgát.*

*Mire vagy büszke? – Hogy türelmet, békét
hirdettem ordas farkasok közt. – És még?
– Hogy ahhoz álltam, kit máglyára tettek,
olyankor is, ha nem értettünk egyet.
Hány inkvizítor esküdt örök bosszút
ellened! S hogy szoktál aludni? – Rosszul.*

*Látlak, ahogy felkeltél – még setét volt –
és fújta a parazsat: mint a vérfolt!
Sóhajtottál. Ferenc király s a császár
egymás torkán, Szolimán meg Budánál;
s ki látja a bitang világot tiszta*

*szemmel? Még Morus is karrierista.
Ma is tizenhat órám van, gondoltad,
majd kihúztad a hamuból a tollat,
s íróállványod mellett keltegetted
a kultúrát, melyet ma eltemetnek.*

2006. szeptember elsején, 13 éve, 95 éves korában hunyt el a Kossuth-díjas költő, író, műfordító, örök polgárpukkasztó, a huszadik század megannyi szépségének és szörnyűségének krónikása, a magyar és világirodalom legendás alakja.

Mellékletünket az idei Vásárhelyi Forगतag keretében a Kultúrpalota földszinti galériáiban megnyitott Keresztelkedések című tárlaton kiállított munkákkal illusztráljuk. Fotó: Nagy Tibor

Emléktábla Csiha Kálmán születésének 90. évfordulóján „Arról prédikáljatok, ami szíven ütött”

Ez évben, e hónapban töltötte volna 90. életévét d. dr. Csiha Kálmán, Erdély 44. református püspöke, a vásárhelyi Kistemplom áldott emlékü Kálmán bácsija. A 2007-ben elhunyt lelképásztorra, íróra, püspökre, majd – nyugdíjasként – a magyarság vándorprédikátorára emlékezve családja, utódai emléktáblát helyeztek el az Érsemjén melletti Barantó nevű határ részben fekvő kúria falán: ebben a gyönyörű, 1920-as években épített udvarházban született 1929. szeptember 17-én Csiha Kálmán marjalaki Csiha Sándor és horogszegi Szilágyi Erzsébet második – középső – gyermekeként. Érsemjén központi parkjában a marosvásárhelyi Hunyadi László képzőművész által készített szobor őrzi emlékét, az idei semjéni falunapok keretében pedig az emléktábla-leleplező ünnepségre is sor került: a leszármazottak, a rokonok és barátok mellett szépszámú közönség tette tiszteletét a család által visszaszerzett barantói birtokon, ahol Csiha Kálmán leánya, Csiha-Nagy Emese marosvásárhelyi hárfaművész leplezte le az épület bal oldali szárnyán elhelyezett címeres emkéktáblát, Makkai István – ugyancsak marosvásárhelyi – képzőművész alkotását. A résztvevők közül sorrendben elsőként Balazsi József érsemjéni polgármester mondott beszédet, aki személyes emlékeinek felidézése mellett megemlítette: Kazinczy Ferenc és Fráter Lóránd után Csiha Kálmánnal a település harmadszor is befolyásolhatta a történelem folyását. Cseke Attila Bihar megyei szenátor Csiha Kálmán társadalomformáló szerepe mellett a vele való első találkozásának emlékét idézte fel. Mint mondta, arra már nem emlékszik, hogy pontosan miről beszéltek, de az a kisugárzás és emberség, amely a püspököt jellemezte, oly nagy hatással volt rá, hogy mindmáig érzi a jelenlétét. Csiha Kálmán életéről, életművéről és ezeknek jelentőségéről Ősz Előd, a püspök egykori munkatársa szólt. Az emléktáblát Csáki Márta érsemjéni református lelkész áldotta és Nagy János római katolikus plébános szen-

telte meg. A táblaavatást követően a résztvevők megkoszorúzták Kazinczy Ferenc, Fráter Lóránd és Csiha Kálmán érsemjéni szobrát, az ünnepség szeretetvendégséggel ért véget. Ősz Elődnek a táblaavatáson elmondott méltatóbeszédét az alábbiakban teljes terjedelemben közöljük.

Családunk az 1980-as években Gyergyószentmiklóson élt. Szüleim hivataluknál fogva nem járhattak templomba, immár nyugalmazott pedagógus nagyanyám ezt megtehetette, és heti rendszerességgel meg is tette. Ő jelentette az élő kapcsolatot az egyház és a család között, értelme nyíltával ő vitte először alkalmanként, majd rendszeresen templomba az unokáját is. A családban – a körülmények ellenére is – beszédtema volt az Ige, egyház, istentisztelet, gyülekezeti élet. És ilyenkor nagyon gyakran elhangzott a bűvös mondat: ezt Csiha így csinálta, erről a textusról Csiha ezt mondta. Nagyanyám ugyanis aktív pedagógus korában nem járhatott faluja templomába, ezért rokonlátogatás ürügyén minden vasárnap reggel Marosvásárhelyre utazott, ahol a rokonok felkeresése előtt a Gecse utcai templom padjaiba ült be Igét hallgatni.

Így érthető volt a családi üdvözlő, amikor 1990 tavaszán Csiha Kálmán lett Erdély püspöke. Aztán rá egy évre láttam élőben Küküllőváron, a tatárjárás 750. évfordulóján. És rájöttem, hogy tényleg óriás. Óriás maradt akkor is, amikor 15 éves koromban először kezet foghattam vele, majd először beszélgettünk, majd egyre közelebb kerültünk egymáshoz, és megengedte, hogy Kálmán bácsinak szólítsam. Azon kevesek közé tartozik, akik akkor sem lettek kisebbek a szememben, amikor jobban megismertem őket. Sőt, egyre nagyobbá nőtt. Csiha Kálmán nem azért nagy, mert püspök volt, hanem – hiszem – azért választották püspökké, mert anélkül is óriás volt.

(Folytatás a 4. oldalon)

„Arról prédikáljatok, ami szíven ütött”

(Folytatás a 3. oldalról)

És ennek a szellemi óriásnak az élete ebben a homokos talajú érmelléki tájban gyökerezik. Szolgálatának nagy részét Erdélyben, a Gógánváralja–Marosvásárhely–Kolozsvár háromszögben töltötte. Ebben a dímbes-dombos, völgyekkel barázdált, különös lelkületű világban lett ő lelkipásztor és püspök. Úgy vált izig-vérig erdélyivé, hogy mindvégig megmaradt alföldinek. És mi Kolozsvárról azért jöttük Erdélybe, hogy megköszönjük a szülőföldnek mindazt, ami naggyá tette Csiha Kálmánt!

Csiha Kálmán drága örökséget kapott. A marjalaki Csihák és a horogszei Szilágyiak országos és helyi történelmet formáló szerepe biztos háttérrel adta ahhoz, hogy koldusszegényen, börtönlakóként is nemesként éljen. Ez a nemesség nem vagyonfüggő: benne van a lehajló, gondoskodó szeretet, a rábizottakért vállalt felelősség. Ez azt is jelenti, hogy a tekintetes úr gimnazista fia virraszt a valahonnan az udvarba vetődött írástudatlan cselédasszony halálos ágyánál, és utolsó perceiben felolvassa neki az énekeskönyv hátsó lapjairól a haldokló imáját. A tekintetes urat marjalaki Csiha Sándornak, a fiát Kálmánnak hívták.

Olyan sokszor hallottam tőle igehirdetésben a keresztyén család mintáját: egyenes gerincű, gyermekeiért dolgozó édesapa, gyermekeit imádkozni tanító édesanya. Csak később jöttem rá, hogy saját szüleiéről beszél: az édesapa az intellektus, a vetésforgókon gondolkodó kiváló birtokigazgató, és az édesanya a család lelke, szíve, melegsége.

Talán ennek az örökségnek köszönhetően lehetett ő úgy határozott, kemény kezű egy-

ismét kényszerűségből létrehozott királyhágomelléki kerület része volt. Négy intézmény, négy hagyomány, négy lelkület, négy világ. Saját bevallása szerint ezek közül Zilah volt meghatározó, de Váradon is ott volt a fiatal Szebeni István, aki először beszélt neki a kolozsvári teológiáról.

házi vezető, hogy sohasem volt gomomba, hanem mindenkire szeretettel tudott viszonyulni, volt ereje mindenkire meghallgatni.

És benne van ebben a drága örökségben az érendrédi nagyszülői hajlék, a keresztnévet átörökítő horogszei Szilágyi Kálmán nagyapja templomos hite, bölcsessége, Istene és közössége iránti szeretete, aki a kor liberálisan református világából jövő vejét templomjáróból igehallgatóvá neveli.

És benne van örökségként a szenvedés is. Az említett Szilágyi Kálmán felesége, Miklóssy Teréz ősei között ott volt Bátorkeszi István gályarabságot szenvedett lelkipásztor is. A börtön mélyén Csiha Kálmánnak sokat jelentett, hogy valaki a felmenői közül az övéknél talán nehezebb politikai fogságot is túlélt.

És vannak arckok: a kedves érmihályfalvi tanító néni, Sass Kálmán tudós lelkipásztor, aki az első igemagvakat ülteti a szívébe, és kimondatlanul is példaképe marad szenvedésben és szolgálatban egyaránt. Ott van Márton Ferenc érendrédi lelkipásztor, akinél konfirmált.

Aztán ott vannak a távolabbi iskolák: Csiha Kálmán a gimnázium nyolc osztályát négy egyházkerületben végezte: akkor Sárospatak a tiszáninneri, Debrecen a tiszántúli, Zilah az erdélyi, Várad pedig az 1945 után

Csiha-Nagy Emese leleplezi az emléktáblát

És voltak tanárok, akik megszerették az ifjú Csiha Kálmánnal nemcsak a magyar történelmet és irodalmat, hanem a reáliákat, a matematikát és a fizikát is: amikor igehirdetéseiben történelmi eseményeket elevezt fel, klasszikus és hazai költőket idézett, vagy éppen a mechanika szabályaira emlékeztetett, éreztük, hogy nemcsak lelkes prédikátor, hanem széles körű műveltséggel felvértezett értelmiségi szól hozzánk.

Közben pedig volt egy háború. A lélekcselőlő időknek sajátosságuk, hogy ilyenkor a gyerekek nemcsak megnőnek, hanem nagyon hamar, talán túl korán felnőnek. Így történt Csiha Kálmánnal is. És olyan nagy dolog, hogy volt egy Barantó, volt egy bölcs, szelíd édesapa, aki nem engedte, hogy fiát félrevezessék a hazug, magukat világmegváltónak hirdető szellemi és politikai irányzatok. Mert ebben a házban 1940 szeptembere után is románul beszéltek a román béresekkal, megsírták az elhurcolt zsidókat, és tudtak imádkozni az ellenségeikért is.

Élete első, igazán nagy útja nem kirándulás volt, hanem menekülés a front elől, Barantótól a Balaton-felvidékig és vissza, bombarepülő és kisikló vonatok között túlélni és megmaradni.

És nem tölti be 20. évét akkor, amikor a szüleinek végleg el kell hagyniuk ezt a házat. Édesanyja soha nem térhetett ide vissza, de édesapja sem érte meg, hogy tulajdonosként vegye birtokba a Barantót. Ezek az élmények érlelték Csiha Kálmánt lelkipástorra, és tették óriássá ebben a szolgálatban.

Mert ő mindvégig töretlenül igehirdető maradt: teológiai hallgatóként, aradi lelkipástorként, börtöncellák foglyaként, Gógánváralja és Marosvásárhely gyülekezeti elöljárójaként, Erdély püspökeként, nyugdíjasként egyaránt fő feladatának tartotta Isten szavának hirdetését. Ez volt az ő éltető és életet továbbadó közege.

Tegnap egy kedves szolgatársammal beszélgettem. Ő is a hozzám hasonló csihai büvőkörben nőtt fel, ugyanis nagyapja Kálmán bácsi gyülekezetében volt presbiter, teológushallgatóként is gyakran hallgattuk őt. Afelett sajnálkoztunk, hogy nagyon sok vezető a rá nehezedő terhek súlya alatt megbetegszik, mások pedig önmagukból kivetkőzve cinikussá és fölényessé válnak. És éppen a mai esemény kapcsán jutott eszünkbe, hogy Kálmán bácsi más volt. Azon tanakodtunk, hogy mi lehetett az ő titka. És akkor eszembe jutott, hogy elsőéves teológiai hallgatóként mit kötött a lelkünkre: ne csak szemelvényeket és bibliai kommentárokat olvassatok, hanem olvassátok a Szentírást, és egyszer csak szíven üt. Arról prédikáljatok, ami szíven ütött. Ezzel hiteles lesz az igehirdetésetek, és magatokra is vigyáztok.

Ő nemcsak igehirdető, hanem igehallgató is volt. Talán a Szentírás fölé hajlás óvta meg őt a kiborulástól és a felfuvalkodottságtól. Ő Jézus közelében élt. Olyan gyakran hallottam tőle a következő mondatot: Közöttünk jár Jézus. És ezt olyan átéléssel mondta, hogy már-már kapkodtuk a fejünket, hogy melyik templomi pad sor mellett tűnik fel az Úr Krisztus. Ez volt az ő nagy titka, amelyet örökségként kapott erről a tájról, és tovább akart adni ország- és világszerte azoknak, akinek fontos Isten országa.

Azok, akik ismertük, mind kaptunk tőle valamit, sokan rengeteget. Én élet- és hivatásmentő szavakat, és írásaiból kapok nap mint nap.

Ma, amikor 90. születésnapjára emlékezünk, talán van bennünk egy kis ború is. Jó lenne tortát vágni és őt köszönteni. Az élet és halál Ura azonban rendelkezett. Így táblaállítással hajtunk fejet élete és munkássága előtt, mondván, hogy emléke legyen áldott.

Romániai magyar sajtótermékeket tartalmazó erdélyi digitális tudománytár az interneten

Romániai magyar sajtótermékeket tartalmazó erdélyi digitális tudománytár vált elérhetővé az interneten kutatók és érdeklődők számára, a Digiteka.ro projekt célja megőrizni és széles körben elérhetővé tenni a romániai magyar sajtótermékeket és folyóiratokat.

A Romániai Magyar Demokrata Szövetség (RMDSZ) csütörtöki hírlevelének tájékoztatása szerint a Digiteka folyamatosan bővülő digitális adatbázisa ingyenes hozzáférést biztosít több száz romániai heti- és napilaphoz, valamint tudományos és szakfolyóirathoz.

A Digitekát az Iskola Alapítvány és a Jakabffy Elemér Alapítvány indította 2018-ban az 1000 év Erdélyben, 100 év Romániában elnevezésű program részeként. Az erdélyi digitális tudománytár olyan magyar nyelvű napi- és hetilapokat, valamint folyóiratokat akar közzé tenni, amelyek az erdélyi és később a romániai magyarság nyilvánosságát jelentették a 19. és 20. század folyamán.

A Digiteka.ro honlapon hozzáférhető egyebek mellett az 1926. évi első megjelenésétől a Korunk folyóirat, a Magyar Kisebbség politikátörténeti folyóirat, a

TETT, amely az erdélyi elméleti és alkalmazott tudományok jelentős fóruma volt az 1970-es és 1980-as években.

Digitálisan elérhető az Ellenzék, amely már 1880-tól Kolozsvár egyik vezető napilapjának számított, mellette a Keleti Újság és a Brassói Lapok, a két világháború között a régió magyar lakosságának legfontosabb hírforrásai, továbbá több jelentős irodalmi szemle (Igaz Szó, Napkelet, Pásztortűz, Utunk), közéleti és ismeretterjesztő folyóiratok a kommunista időszakból (A Hét, Művelődés), valamint napilapok a 20. és 21. század fordulójáról (Háromszék, Székely Hírmondó).

A sajtótermékek mellett olyan ritka könyveket és forráskiadványokat is digitalizálnak, amelyek egy adott erdélyi város, régió vagy intézmény történetét dolgozzák fel, vagy épp közismert személyek életrajzát mutatják be az 1989. évi fordulatot megelőzően.

Nagy Zoltán, az Iskola Alapítvány elnöke közölte, hogy a program első évében 550.166 oldal sajtótermék és könyv digitális másolata készült el, a Digiteka állománya folyamatosan bővül.

Ma adják át a Salvatore Quasimodo-emlékdíjat

A hagyományokhoz híven átadják a Salvatore Quasimodo-emlékdíjat szombaton Balatonfüreden a 27. Quasimodo költőverseny és költőtárlalkozó keretében. A péntektől vasárnapig tartó rendezvénysorozat egyebek mellett olasz gasztronómiai esttel, folyóirat- és könyvbemutatóval várja az érdeklődőket – tájékoztatta az MTI-t a Quasimodo Alapítvány titkára.

Cserép László elmondta, hogy százhatvankét alkotótól – köztük külföldön élő szerzőktől – több mint háromszáz vers érkezett az idei költőversenyre, melyen az emlékdíj mellett két megosztott különdíjat is átad a Széchenyi Ágnes, Szörényi László, Madarász Imre, Péntek Imre, Szkárosi Endre és Cserép László alkotta zsűri.

A programsorozat első napján Carla Romanelli olasz színésznő volt a díszvendég, akinek születésnapja alkalmából részleteket vetítettek a róla készült filmekből, majd levetítették az Egy erkölcsös éjszaka című Makk Károly-filmet. A résztvevők az olasz gasztronómia különlegességeit is megköszönthették a Vaszary Galéria kertjében rendezett ünnepségen.

Szombaton, ma délelőtt mutatják be Dante Marianacci *Ahogy a költők látják Mona Lisát*, Madarász Imre *A Nagy Háború nagy költője. Giuseppe Ungaretti és az első világháború* című könyvét, ezenkívül a *Tempevölgy* című folyóirat szeptemberi számát.

Délután megemlékezést tartanak Salvatore Quasimodo költő emlékfájánál, ezt követően pedig gálaműsor keretében díjkiosztó ünnepséget tartanak az Anna Grand Hotel dísztermében, melyen Gian Luca Borghese, a Budapesti Olasz Kultúrintézet igazgatója mond köszöntőt.

A rendezvény zárónapján, vasárnap irodalmi estet rendeznek a költőverseny díjnyertes alkotásaiból a Kisfaludy Színház művészeinek közreműködésével.

A nemzetközi költőversenyt Salvatore Quasimodo olasz költő emlékére rendezik meg 1992 óta Balatonfüreden. Az irodalmi Nobel-díjjal kitüntetett költő 1961-ben járt a tóparti városban gyógykezelésen, gyógyulásának emlékére fát ültetett a Tagore sétányon, és versben fogalmazta meg a balatoni tájhoz, a városhoz fűződő érzéseit.

Amatőr fotósok is jelentkezhetnek a Magyarország 365 fotópályázatra

Elindult a Magyarország 365 nevű fotópályázat, amelyre professzionális és amatőr fotográfusok is jelentkezhetnek Magyarországon készült képekkel. A pályamunkákat a fotópályázat.magyarorszag.hu honlapra lehet feltölteni október 18-ig.

A fotópályázatra három kategóriában – táj és természet, épített és tárgyi örökség, valamint városi és vidéki életképek témában – lehet nevezni – hangzott el az M1 aktuális csatorna szerdai műsorában.

„Egyszerű az alap gondolat, szeretjük ezt az országot, azt gondoljuk, hogy egy olyan országról van szó, amelyre büszkék lehetünk. Büszkék lehetünk a tájaira, az építészetére és, ami talán ennél is fontosabb, a közösségeire” – fogalmazott Dömötör Csaba államtitkár a műsorban, hozzátéve, hogy ezért is ebben a három kategóriában hirdették meg a pályázatot. A pályázattal azt szeretnék üzenni, hogy az emberekre is büszkék, a fotópályázat jó lehetőség arra, hogy bemutassa a Magyarországon büszkeségre okot adó teljesítményeket. Azt szeretnék, ha minél többen részt vennének a megmérettetésben, amelyre amatőr és profi fotósok jelentkezését egyaránt várjuk – közölte.

Kaiser Ottó fotográfus azt mondta: „nagyon jó képeket várunk”, azzal a megkötéssel, hogy durván nem szabad belenyúlni a fotóba. A nemzetközi trendek szerint minden felvételt lehet annyiban manipulálni, hogy a tónusokat be lehet rajta állítani, a színvilágot is és egy kis tisztasági retust is meg lehet rajta ejteni, de durván, életszerűtlenül nem szabad belenyúlni a fotóba – mondta.

Mint mondta, manapság akár egy jó minőségű mobillal is lehet jó képet csinálni és elküldeni a pályázatra. Beszélt arról is, hogy nagy lehetőséget lát a pályázatban, mert véleménye szerint Magyarországon sok olyan esemény van, amelyről igazából nincsenek értékelhető fotók, „nincs meg az a kollekción, amit egyben kirakhatnánk a falra és azt mondhatnánk a jövő évben egy vándorkiállításra, hogy ez ma Magyarország” – fogalmazott.

Dömötör Csaba közlése szerint a fotókat október közepéig lehet beküldeni, ezt követően a zsűri értékeli, valamint közben közönségsvavazásra is lehetőség nyílik. Várhatóan decemberben adják át a pályázat díjait. A zsűrizett képeket mind belföldön, mind külföldön be szeretnék majd mutatni – tette hozzá.

Rögtönzés

Zsirai László

A fák ágai olyan ideges sebességgel integetnek, mintha lendületesen vad szimfóniát vezényelnének a homályló tóparti utószezonban.

– Vihar lesz – gondolja magában a zeneszerző. – B-dúrban nyikorognak a zsalugáterek zsanérjai.

A vikendház ablakán kitekintve látja, hogyan lovagol a hánykolódó hullámok hátán a szürke halászbárka, akár egy elázott ünnepély zavaros mámorát hurcolva hazafelé. A parton néhány viharkabátos ember várja a bárka küzdelmes érkezését, hogy a hajótest gyomrából kikerülő zsákmányt mihamarabb a halfeldolgozó üzembe hordhassa, mielőtt eldurvulna a szél meg a terhes fellegek áldatlan csatája. Aztán kiköt a hajó, vontatmányát utánozhatatlan szakmai eleganciáról tanúskodva irányítja a stéghez az egyik halász. Ott hirtelennek tűnő, ám mégis megfontolt mozdulatokkal helyezik át a síneken gördülő kis kocsit a platójára az itt ott még ficáncolva fuldokló halakat tartalmazó fonott kosarakat. Részvétellel hajlonganak a bokrok, a közeli kempingben zászló helyett tisztelegnek a szabadban lobogó, mosott ruhák. Elered az eső, mintha a tó vízből kikerült halakat utoljára kegyesen megfürdetné a sors, de közben az emberek tolják már a kocsit az üzemépület kapuja mögött eltűnő vágányokon. Miután becsukódik ez a kapu, tombol tovább a természet, hiszen valamiért nagyon haragos kedvébe jöhetett az ég.

Egy idegen fiatalasszony kapkodja le az ismételt ázni kezdő ruhákat a szárítókötélről, ezzel teljessé válik a kikötő és a kemping ki-
halsága. A környéken sehol egy lélek. Úgy zúg a szél, kopog a szakadó eső, tajtékzanak a tó hatalmas hullámai, akárcsak Beethoven kottázta volna így a hallható hangokat, akkordokat, futamokat. A zeneszerző egy darabig a szobából figyeli a vihar szinte utánozhatatlan összhangzattanát, majd a zongorához ül, felnyitja a billentyűzet fedelét, kezdetben tétován, később egyre határozottabban mozognak az ujjai a klaviatúrán. Szokatlan hangverseny ad az ereszt védelmébe menekült madaraknak. Csak úgy, rögtönözve játszik különböző műveket, ám leggyakrabban Schubert szelíd-szolid, lelket nyugtató dallamainak harmóniáit idézve száll szembe a kinti vihar durvaságával. Persze, önmaga sem hitte, hogy éppen emiatt, de fél óra múlva elcsendesedett a szél, megnyugodott a vízfelület, s a kertben és az utcán kismimult a tócsák tükrös háta, megszűnt az eső kegyetlen csapkodása.

Nemhiába! Jelentős a lélek ereje. A zeneművészetben különösen, hiszen például Schubert szerzeményeiből a legőszintébb és legtalálóbb érzelmek hatása árad. A zeneszerző befejezi zongorajátékát, lehajítja a terjedelmes hangszer billentyűzetének fedelét, feláll a kerek székről, és újra az ablakhoz lép.

Az iménti szomorúságot gyorsan felváltja a boldogság. Az ablakon kitekintve úgy tapasztalja, mintha kedvre bírná a szomorúfüzet a Nap vidám sugarainak kora ősszel is mókás zápora.

Nyárbizsu: utószezon. Már tartósabb nyugalmat szimatol a szélben a lélek. Bár a hullámok jókedve néha még a vízparti padra szökken, majd visszahullik, és megint újra indul. Ilyen a tó feledhetetlen tánc. Emlék, partok márványtömbjébe vésve. Ő, felhőtlen befelhősödés! Amikor mindannyian egyformán tudják a nyaralóépületek lakói, hogy miről hallgat a csend az utolsó itteni éjszaka. A sötétszürke halászbárka letisztítva lebeg a kikötőben. Az üdülőgondnokok elfáradtak, a postások táskái lefogytak. A vendéglősök a takarékpénztárba mentek. A sátortábor megiritkult búcsúünnep. A házak némák és moccanatlanok.

Sehol egy zsalugáter-szempillantás, sehol egy kapucsengető. A móló figyelmeztető rakétái visszavonultak. A strand pázsítja, sakkmezője néptelen. A vízben csak honos állatok fürdenek: siklók, halak, egy-egy sirály, ha megpihen. Az országút szalagja kivasalva. A sorompót ilyenkor ritkábban eresztik, sínekre nem feküdt soha. Kápolnafegyelmű temető a dombon. A tárgyaknak nincsen fo-

galmuk a sírkeresztek jelentőségéről. A filozofálgatásra hajlamos zeneszerző leakasztja kalapját és sétabotját a fogasról, majd felemeli az előre bepakolt útításkáját, és elindul. A házacska ajtaját és kapuját gondosan zárja be, hiszen idén már nem jön többet ebbe a gyermekkorá óta kedves üdülőfaluba.

Befejeződött az idej nyár; az állomás felé véve az irányt, a muzsika hivatott szakértője komótosan ballag. Avardob zizegését hallja a talpai alatt, gyöngykavicskórus kíséri andalgó lépteinek dúdolását a hervadó parkban. A vonat indulásáig bőven maradt ideje, nem szeretett elsietni semmit. Felballag az erdei kápolnáig, ahol Szűz Mária képe előtt elmond egy imát, így köszönve meg a boldog nyarat. Az erdő lombjai közé beszűrődő napsugár ekkor ér az arcához, anyásan simogatóan, a következő nyár reményének ígéretével.

– Igen, igen – gondolja magában a zeneszerző. – Ave Maria, gratia plena. Igen, igen. Schubert a példa.

Ezt állapítja meg elgondolkodva, s az orgona trioláinak belülről hangzó kíséretével folytatja tovább a számára elrendelt utat.

(A Múzsában első alkalommal közlő szerző Magyar Arany Érdemkereszttel kitüntetett író, költő, publicista, irodalmi szerkesztő, a Magyar Írószövetség és a Magyar Művészeti Akadémia nem akadémikus tagja, a JEL folyóirat szépirodalmi rovat szerkesztője, a Keresztény Élet és a Bécsi Napló külső munkatársa.)

Kelemen Hunor: Makkai Gergely nem az RMDSZ-t, hanem a polgármestert képviseli

(Folytatás az 1. oldalról)

Krónika közölte: a hivatal további százezer lejt igényelt a tájékoztató kampány folytatására, de ezt immár sem Makkai, sem a képviselő-testület nem hagyta jóvá. Válaszul a polgármester lemondta a marosvásárhelyi küldöttség részvételét a magyarországi testvértelepülés, Zalaegerszeg hagyományos nemzetközi vadpörkölt- és vadászfesztiválján.

Makkai Gergelyt 2017 júniusában, egy évvel az önkormányzati választások után választották Marosvásárhely alpolgármesterévé. Korábban az RMDSZ helyi és megyei szervezetében megosztották a vélemények arról, hogy szükség van-e magyar alpolgármesterre

olyan körülmények között, hogy a magyar politikai képviselő a várost 2000 óta vezető Dorin Florea polgármester leváltására törekszik. Dorin Florea polgármestersége korábbi ciklusában partnerévé tette az RMDSZ által tisztségbe juttatott alpolgármestereket.

Az alpolgármestertől azt követően vonta meg az RMDSZ a politikai bizalmat, hogy a politikus annak ellenére elutazott egy dél-koreai egyhetes világbékekonferenciára, hogy a szövetség korábban felszólította, ne utazzon Dél-Koreába. A közpénzből fizetett, de kiárandulásnak tekintett utazás általános felháborodást váltott ki a városban. Az alpolgármester később visszafizette az utazása költségeit. (MTI)

230 éve született az Emberi és polgári jogok nyilatkozata

Kétszázharminc éve, 1789. augusztus 26-án adta ki a francia Nemzetgyűlés az emberi jogokról szóló világtörténelmi jelentőségű deklarációját. Az Emberi és polgári jogok nyilatkozata a francia forradalom alapvető dokumentuma, amely elsőként határozta meg az egyéni és közösségi jogokat.

A 18. század végén válságba került Franciaországban XVI. Lajos király arra kényszerült, hogy az adók megszavazása érdekében 175 év után ismét összehívja a rendi gyűlést, amely 1789. május 5-én kezdte meg munkáját. A hosszú hetekig tartó, terméketlen huzakodást elunva, a közembereket, polgárokat képviselő harmadik rend küldöttei június 17-én nemzetgyűlésnek nyilvánították magukat, s mivel üléstermékét a király bezáratta, a közeli Labdaházban tettek arra esküt, hogy alkotmányt adnak az országnak. Miután a másik két rendből is egyre többen csatlakoztak hozzájuk, június 27-én a király beadta derekát, s a gyűlés július 9-én alkotmányozó nemzetgyűléssé alakult át.

A régi rend, az ancien régime hetek alatt megbukott, 1789. július 14-én Párizsban a feldühödött tömeg lerombolta a Bastille-t, az elnyomás gyűlölt jelképét. A megretent király maga is feltűzte mellére a főváros piros-kék és a Bourbonok fehér színeiből alkotott kokárdát, amely a forradalom és Franciaország jelképe lett. A párizsi nép példáját követve vidéken is felkelések robbantak ki, a „Nagy Félelem” időszaka alatt a helytartókat elkergették, az adókat nem lehetett beszédni. A rend helyreállítása érdekében a Nemzetgyűlés radikális lépésre szánta el magát: augusztus 4-én minden feudális kiváltságot eltörölt, és törvénybe iktatta minden állampolgár egyenlőségét. Három héttel később, augusztus 26-án elfogadták az Emberi és polgári jogok nyilatkozatát, amely deklaráta a forradalom jelszavait: szabadság, testvériség, egyenlőség – tették mindezt abban a korban, amikor minden európai társadalom a feudális osztály kiváltságain alapult.

A dokumentumot La Fayette márki, az amerikai függetlenségi háború francia hőse készítette az akkori amerikai nagykövete, az 1776-os amerikai Függetlenségi nyilatkozatot megszövegező Thomas Jefferson közreműködésével. A nyilatkozatot a felvilágosodás eszméi hatották át, mint a hatalmi ágak szétválasztásának Montesquieu által megfogalmazott elve, a rous-

Forrás: www.jakd.hu

seau-i társadalmi szerződés, emellett befolyásolta készítőit a George Mason nevéhez fűződő Virginiai jogok nyilatkozata és az angol Bill of Rights. A francia dokumentum minden korábbinál tovább ment, amikor arra az elvre helyezkedett, hogy léteznek alapvető és általános emberi jogok, amelyek nemcsak a francia nemzet minden tagjára, hanem időtől és helytől függetlenül, kivétel nélkül minden emberre érvényesek. Ahogy az első pont fogalmazott: „Minden ember szabadnak és jogokban egyenlőnek születik és marad, a társadalmi különbségek csakis a közösség szempontjából való hasznosságon alapulnak”.

A 17 pontból álló nyilatkozat szerint minden polgár természetes és elvülhetetlen joga „a szabadság, a tulajdon, a biztonság és az elnyomással szemben való ellenállás”. A szuverenitás forrásának a népet tette meg (az isteni kegyelem helyett), minden hatalom gyakorlása innen ered. A jogok gyakorlásának egyetlen korlátja a közjó és mások jogainak tiszteletben tartása, amit a törvény határoz meg. Amit a törvény nem tilt, azt nem lehet megakadályozni, és amit el nem rendel,

arra nem lehet kényszeríteni. A dokumentum nevesítve említette a tulajdonhoz, boldogsághoz, szabad véleménynyilvánításhoz, illetve a szabad vallásgyakorláshoz való jogot – utóbbinál azonban hozzátette: „feltéve, hogy e nézetek megnyilvánulása a törvényes rendet nem sérti”. A nyilatkozat felszámolta a kiváltságokat, deklaráta a törvény előtti egyenlőséget, az ártatlanság védelmét, tiltotta a visszamenőleges jogalkalmazást, az indokolatlan durvaságot a büntetőeljárásban. A dokumentum ugyanakkor nem foglalkozott például a nők jogaival és a rabszolgaság kérdéseivel.

Az 1791-ben megszületett első francia alkotmány preambuluma emelte be az Emberi és polgári jogok nyilatkozatát, amely az V. Köztársaság 1958-ban született alkotmányának értelmében ma is kötelező érvényű. A nyilatkozat elvei széles körben elterjedtek a világban, számos állam és nemzetközi dokumentum alapjául szolgáltak, és nagyban befolyásolták az ENSZ Közgyűlése által 1948-ban elfogadott Az emberi jogok egyetemes nyilatkozatának megszületését. (MTI)

FONTOS TELEFONSZÁMOK

- Romtelecom-tudakozó
 - információ - 118-932
 - általános - 118-800
- Központosított ügyelet (Rendőrség, Tűzoltóság, SMURD, Csendőrség, Mentőállomás): 112
- Rendőrség - 0265/202-305
- SMURD (betegekkel kapcsolatos információk) - 0265/210-110
- Sürgősségi szolgálat:
 - gyermekeknek - 0265/210-177
 - 0265/212-304
 - 0265/312 436
 - 0265/250-120
 - 0265/263 351
- Optika-Optofam - 0265/263-351
- Marmed járóbeteg-rendelő: - 0756-468-658 - 0729-024-380 - 0751-114-307
- Labor e-mail: marmed@marmed.ro, www.marmed.ro
- Dora Optics - 0733-553-976
- Dora Medicals - 0265/212-971
- Radiológia, echográfia Dr. Jeremiás István - 0265/222-446
- Lézerakupunktúra - 0722-885-851
- Emma vendéglő, hidegtájak készítése - 0740-083-077 - 0365/404-664
- Prefektúra - 0265/266-801
- RDS-RCS - 0365/400-401 - 0365/400-404
- Áramszolgáltató vállalat
 - vidék - 0800-801-929
 - vidék - 0265/269-667
- Delgaz Grid - 0265/200-928 - 0800/800 928
- Aquaserv:
 - hideg víz-csatoma - 0265/215-702
 - közönségszolgálat - 0265/208-888
 - központ - 0265/208-800 - 08008 208-888

- Fogyasztóvédelmi hivatal - 0265/254-625
- Vasútállomás - 0265/236-284
- Távolsági buszállomás - 0265/237-774
- Vii Kít: tetemkezés, segélyintézés (0-24 óra), professzionális balzsamozás Nemzetközi halottszállítás - 0265/215-119 - 0744-282-710
- Alkony Kft. tetemkezés (24 ó.) koporsók, kellékek, koszorúk és halottszállítás - 0265/263-865 - 0745-606-215 - 0745-606-269 - 0758-047-604
- Melinda tetemkezés Onesti tér 12. sz., a Litoral mögött, teljes körű szolgáltatás - 0741-615-661 - 0740-263-907 - 0265/311-862 - 0265/264-442 - 0265/262-907
- Thomas Hux sofőriskola - 0741-235-239 - 0365/882-842
- Üveg-tükör szerelése, házhöz szállítás - 0265/248-430

Utazási irodák

- MAORI turisztikai iroda - 0365/440-528 e-mail: info@maori.ro
- Transervice - 0265/216-242
- World Travel Shop turisztikai iroda - 0265/216-768 - 0265/269-900
- Bálint-Trans 9-17 ó. - 0265/255-092 - 0265/264-011
- Intertours - 0265/269-308
- Royal GTS 0731-898-989 Hu 0036-306-053-753
- Family Holiday - 0365/449-833, - 0749-922-887
- Thomas Hux utazási iroda - 0365/882-842 - 0772-068-684

Méltányos reklámdíj fejében állandó szereplője lehet a FONTOS TELEFONSZÁMOK rovatnak. Várjuk jelentkezését a 0265/268 854-es telefonon.

ADÁSVÉTEL, BÉRBEADÁS

ELADÓ kettes, hármas váltókeke, tárcsás kasza, dízelmotoros betonkeverő, borona. Tel. 0745-404-666. (14/4206)

KIADÓ egy komfortos szoba magánházban. Tel. 0743-753-504. (6/4277-1)

MINDENFÉLE

KÉSZÍTÜNK, szerelünk: külső műanyag redőnyöket, szalagfüggönyöket, harmonikajáratokat. Tel. 0265/218-321, 0744-121-714, 0766-214-586. (14/4255)

VÁLLALUNK tetőkészítést cserépből és lemezből, famunkát stb. Tel. 0745-680-818. (2/4086-1)

VÁLLALUNK: tetőjavítást, csatornajavítást, bármilyen szigetelést, festést, vakolást stb. Tel. 0724-609-419. (8/3957)

VÁLLALUNK: tetőjavítást, tetőkészítést, csatornajavítást, festést, vakolást, szigetelést, tetőszigetelést, teraszjavítást. Tel. 0759-467-356. (7/3956)

MEGEMLÉKEZÉS

Szomorú szívvel, soha el nem múlt fájdalommal emlékezünk szeptember 8-án LŐRINCZI ROZÁLIÁRA halálának 15. évfordulóján. Emléke legyen áldott, nyugalma csendes! Emlékét őrzik szerettei. (13/4253)

Soha nem múlt fájdalommal emlékezünk szeptember 8-án KOREH ÉVÁRA halálának 20. évfordulóján. Emlékét szívében őrzi férje, István, lánya, Imola, unokái, ismerősei. Nyugodj békében! (1/4268-1)

Mélyszégyen fájdalommal emlékezem a kilenc éve elhunyt drága fiamra, MAGYARI SÁNDORRA. Nyugodjál békében! Bánatos édesanyja. (21/4263-1)

Fájó szívvel emlékezünk testvéremre, MAGYARI SÁNDORRA halálának kilencedik évfordulóján. Nyugodjál békében! Enikő és családja. (21/4263-1)

Kegyelettel és mély fájdalommal emlékezünk a nyárádmagyarósi születésű KACSÓ ÁGOSTONRA halálának 5. évfordulóján. Örök álmod őrízze béke és nyugalom. Szívünkben örökké élni fogsz, mert szeretünk, és hiányzol nagyon. Emléke legyen áldott! Bánatos szerettei. (2/4269-1)

Fáradt szívünk hangosan dobog, Emléked árnya még mindig itt lobog. Szél hozta húrokon felsír egy dal, Minden ritmusa szívünkbe mar. Megfáradt szívünk hangosan dobog Teérted... ki hiányzol nagyon, Kit az idő múlásával sem feledünk S arra, hogy mennyire szerettünk. Bennünk most a magány dalol... Mert te már messze vagy... távol valahol... Szomorú szívvel emlékezünk szeptember 7-én a legdrágább férjre, édesapára, a szentgericei születésű DANGULY ALBERTRE halálának 29. évfordulóján. Szép emléket őrzi bánatos felesége, Zéfi, három lánya, három veje, valamint négy unokája. Nyugodjál békében! (1/4271)

RÉSZVÉTVILVÁNÍTÁS

Őszinte részvétünket, együttérzésünket fejezzük ki Kerezi Csabának és családjának a szeretett ÉDESANYJA elvesztése miatt. Nyugodjon békében! A Popescu család. (sz-1)

Szolgáltatás – Üzleti ajánlat

A PEG PEREGO CÉG alkalmaz VARRÓNŐKET és SZAKKÉPZETLEN MUNKÁSOKAT konfekciógyártásra. Érdeklődni lehet a cég székhelyén, a Bodoni utca 68. C1-C4. szám alatt. (6400)

Az ősz java az Erdély TV-ben

Az *ősz java* mottóval szeptember első felében indul az Erdélyi Magyar Televízió őszi évada. A megújult műsorkínálat mellett a televízió egy izgalmas kampányt is indít. Ennek lényege: profi és amatőr fotósok munkái révén mutatja meg az őszi erdélyi tájat, ennek hangulatát, rejtett pillanatait.

A fotókampány kettős céllal indul: egyrészt szeretné megismertetni, népszerűsíteni az Erdélyben élő és alkotó fotóművészeket, másrészt pedig szeretné minél színesebben, változatosabban bemutatni azt a vidéket, amely nemcsak szülőföld és otthon, hanem egy olyan varázslatos vidék, amelynek mindig fel-

fedezhetjük egy, még ismeretlen arcát. A kampányban részt vehetnek amatőr vagy profi fotósok, akik lenszékükön keresztül az őszenek egy különleges mozzanatára irányítják figyelmünket.

A kampány 2019 november elejéig tart, addig a tv-csatorna folyamatosan várja a témához kapcsolódó fotókat az office@erdely.tv e-mail-címre. A legalább 1920*1080 pixel felbontású, fekvő képek műsorszignálként köszönnek majd vissza a képernyőről a fotó címének és készítőjének megjelölésével.

Legyen a miénk az ősz java!

Erdélyi Magyar Televízió

Vakációs könyvajánló

Még tart a nyaralás, amikor a vízparti napozások alkalmával talán több idő és kedv akad az olvasásra. Az uborkaszezonban ez hasznos és élvezetes időtöltés lehet. Ebből az alkalomból felhívjuk a figyelmet Kovács Levente három regényére, melyeket még meg lehet vásárolni a Gutenberg könyvesüzletekben. Az *És jött az aranykorban* a kommunizmus idején zajló, a kultúrába, a családi életbe, akár a szexuális kapcsolatokba is befurakodó manipulációk gyakran tragikus fejleményeit lehet követni. *A megoldás* című regény a terrorizmus bizonyos torzulásaiból, a maffia és a prostitúció összefonódásából kikerekedő izgalmas és kalandos történet, *A nimfa mosolya* a fantasy világába visz, egy lehetséges párhuzamos dimenzió és a földi életünk közötti kapcsolat felvételének eshetőségeit vizsgáló izgalmas kalandregény.

Gutenberg könyvesbolt:

Marosvásárhely, Rózsák tere 57. szám, telefon: 0752-032-950
www.gutenbergkonyvesboltmarosvasarhely.ro

